

[Elmqvist.]

at administrere. Jeg haaber, at man maa kunne finde de rette Veje. Der er ingen Tvivl om, at der er nogle, som skyndte sig at rejse til Udlandet, uden at der var virkelig Grund til, at de følte sig i Fare; og nogen særlig Anledning til at erstatte dem, hvad de har mistet paa en eller anden Maade, vil der vel ikke være. Men jeg haaber, at man maa kunne finde den rette, retfærdige modus at gaa frem efter.

Saa er der til sidst en Ting, jeg ogsaa vil berøre, nemlig Beskatningsspørgsmaalet, det, man ogsaa var inde paa i det andet Ting. Jeg vil gerne her saa indtrængende jeg kan, lægge et Ord ind for, at den højtærede Minister faar det ordnet saaledes med Finansministeren, at denne ikke beskatter dem, der faar en Erstatning een Gang for alle eller en Hædersgave. Det danske Samfund kan ikke være bekendt at give en Hædersgave og lægge den sammen med Indkomsten, hvorved den samlede Sum maaske kommer op paa et højere Trin af Skatteskalaen, saa at Følgen for vedkommende er, at han ikke blot skal betale Skat af 800 Kr., men gennemsnitlig endogsaa en højere Skat. Det havde været heldigere, om man havde ordnet dette Spørgsmaal i selve Erstatningsloven; jeg forstaar ikke, hvorfor det skal henlægges til Forhandling mellem Ministeren for særlige Anliggender og Finansministeren, men jeg haaber, at den højtærede Minister maa kunne finde Gehør hos Finansministeren, saa at man ikke beskatter her. Man kan ikke være bekendt at give med den ene Haand og tage igen med den anden.

Det er de Bemærkninger, jeg paa dette Tidspunkt har at fremføre. Jeg vil gentage, hvad jeg begyndte med at sige, at vi med Glæde giver vor Tilslutning til Lovforslaget og med Glæde staar bag ved det. Vi opfatter Lovforslaget som et Udtryk for, at Statsmagten og det danske Samfund gerne i saa stor Udstrækning som det er muligt vil lindre Følgerne for dem, som har lidt Skade i Krigstiden, og udtrykke sin Tak til og Beundring for dem, der har sat deres Liv ind i den Kamp, der har været ført, og som paa en eller anden Maade har gjort en Indsats for vort Land under disse Forhold.

Bonnichsen: Det er jo et meget omfattende Lovforslag, som her forelægges os. Det har flere Underafdelinger, dels om Erstatning enten for personligt Tab eller materielt Tab, dels om Hædersgaver og om Hjælp til Genoprettelse af Erhverv eller Levevej eller Genoptagelse af afbrudt Studium. Det er i det hele at opfatte som en

Retfærdighedshandling mod alle dem, som i Besættelsens onde Aar stod Voldsmagten haardt imod. Det er derfor ganske rigtigt, at der ikke ydes Erstatning for Tab af Arbejdsfortjeneste; ingen skal — som det siges — tjene paa at have været med i Frihedskampen. Den højtærede Ministers Indledningsbemærkning ved Forelæggelsen i det andet Ting kan jeg ganske slutte mig til. Jeg er ogsaa ganske enig med den højtærede Minister, naar han ikke ønsker at give Kommunerne nogen Præferencestilling, jeg ser heller ikke nogen særlig Grund til det. Det er tværtimod godt og rigtigt, at man ikke holder sig alene til dem, som har været organiseret og hørt med til den egentlige Frihedsbevægelse, men har taget alle med, som har lidt Overlast paa den ene eller den anden Maade, fordi de hver paa sin Vis efter Evne og Lejlighed aabenlyst har vist deres danske Sindelag. Man har saaledes ikke villet lade nogen bestemt Gruppe forpagte nationalt Sindelag, men har medtaget enhver, som har paadraget sig Skade eller er afgaaet ved Døden under Forsøg paa at forhindre Overgreb fra tysk Side.

Den danske Stat har, som det er fremhævet, ingen juridisk Forpligtelse til at yde disse Erstatninger, eftersom det er Boche'rne, som har begaaet Voldshandlingerne. Det er en *moralsk* Forpligtelse, som den danske Stat her opfylder, og for et hæderligt Samfund som vort bør en moralsk Pligt gælde fuldt saa meget som en blot og bar juridisk Pligt. Det er ogsaa rigtigt, som det siges, at der i vid Udstrækning allerede er givet Kompensation for tabt Løn; idet Frihedskæmperne jo dog har opretholdt Livet i den Tid, de f. Eks. gjorde Tjeneste som Sabotører el. lign., selv om det vel i uhyre mange Tilfælde har været saadan, at det, de fik at leve af, og de Vilkaar, de i øvrigt var underkastet, var saare ringe.

Som den højtærede Minister siger, maa Staten sørge for, at ingen bliver slaaget ud som Følge af Frihedskampen og Fjendens Overgreb, selv om det naturligvis ogsaa er rigtigt, at ingen økonomisk Hjælp kan raade Bod paa de sjælelige Lidelser, Fjenden har paadraget sine Ofre. Der synes jeg dog, at det i nogen Grad maa være os en Trøst, hvorledes de danske Patrioter, som vi har erfaret og læst om, ikke een, men mange Gange, gennem Udtalelser og Breve før Henrettelsen, har hentet Trøst og Styrke i Bevidstheden om, at de led for den gode Sag og for det Fædreland, som de ofrede alt, og dette staar, synes det mig, i en skærende Modsætning til den sølle Holdning,